

Mahjas weesis.

Maksa ar peesuhitichannu par pakti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa beš peesuhitichannas Rīgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohts fest-beenahm no p. 10 sahloht.

Maksa par studināschannu:
par weenas fleijas smalku rakstu (Pestit)- rindu, jeb to weetu, to sahda rinda eenem, maksa 10 kap.

Kedatziņa un ekspedizija Rīgā,

Ernst Plates bilšču- un grabmatu-drulatawā pee Behtera basnizas.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpašchneekš un apgahdatajš.

Mahjas weesis isnahk ween reis pa nedeku.

N° 38.

Sestdeenā 22. Septemberi.

1879.

Rahditajš.

Jaunakahš sinas. Telegrafa sinas.

Ceššemes sinas. No Rīgas. Preešch palihšibās saldateem. Uguns-greht. Šchidru awise. No Kohnes. No S. muiščas. No Krišburgas. No Wez-Gulbenes. No Nembatas. No Kurfemes. No Meschamuiščas. No Saulas. No Mehwoles. No Maškawas. No Simbiršas. No Pinstas. No Saraiškas. No Irluštās.

Ahršemes sinas. No Turzijas. No Bulgarijas. No Afganistanes. Rahšs wahedinsch lehtizigeem. Satatšatees us ohtreem katweeschu dšeeadšanas šwehtceem. Šiht notilumi is Rīgas. Naudas-papihru gena. Beeklumā: Mahtes meita. Komendantā dohše. Graudi un seedi.

Jaunakahš sinas.

No Rīgas. Zeenigš Widšemes gubernatora funkc, tā „Widšemes gubernas awises“ sino, ir us Rīgu pahbrauzis un tai 28tā Septemberi atkal usnehmis gubernas pahrwaldibu.

— Widšemes landmarschals v. Boks, Kurfemes muišchneeku wežakais v. Manteuffels un Igaunu semes muišchneeku grafs Nebbinders ir tai 18tā Septemberi eeraduschees Peterburgā.

No Jelgawas. Ohtredeenu tai 18tā Septemberi pulstien 10 preešchpufdeenas šchē tika šw. Trihsweenibas basnizā atklasta Kurfemes prowinczes sinode. Sprediki fajija general-superintendents Th. Lambergš. Liturgijas Deewa-kalpošchannu isdarija jaunakais mahžitajš Boks is Dohbeles. Us sinodi ir eeraduschees labi daudš mahžitaju, kaut gan netik daudš tā pehrnā gadā. No weeseem bija pee sinodes atklahšchanas tiktai weens klast, prohti konsistorijas rahšs Bertholzs is Rīgas. Beektdenu tai 21mā Septemberi tikuse sinode flehgta.

No Kreewijas. Rā „НОВОЕ ВРЕМЯ“ sino, tad deht sirgu jahdšibas apšpeeschanas tikšchoht us stempel-papihra isdohtas tā nosauktahš „sirgu pafes.“ Sirgu tirgošchana beš šchahdahm pafehm tikšchoht aisleehta. Kreewijā jaw daschi pagasti ir mehginajuschī tahdas sirgu pafes eewest.

No Belgijas. Mehš jaw daudšreis tikam sinojuschī, tā Belgijas waldbiba pret garidsneekem lohti brihwprahhtigi isturahš un tapehž garidsneeki wisadi rauga waldbibai špihteht. Tagad teel sinohts, ka šchi garidsneeku špihteschana un pretestiba pret waldbibu deenu no deenas paleeloht leelaka. Garidsneeki grib zaur šawu špihteschannu waldbibu aishwilihaht us lahda pahrssteigta šohla, lai iszeltohš nemeeri; bet waldbiba šina, to winai dara un kas winai darams, lai garidsneeki isturahš šchā jeb tā. Brihwprahhtigas Belgeeschu awises isfaka tahš dohmas, ka waldbibai wajjadsetu šawā šingribā til tahku turetees, ka winai ari wajjadsetu ar garidsneeku galwu, pahwestu, dumpi nahkt.

No Tele-Turkmeneem. Pahr muhšu kara-pulku pirmo šadurschanohs ar Tele-Turkmeneem pašneedš generalis Lomakins cešš „Русск. Инв.“ šchahdu šinu, kuru ihsumā šchē usšimešin. Tai 28tā Augustā muhšu preešchpulki fastapa pee Geoktepes kahdu pulku Tele-Turkmenu, kas wairak reiju muhšejeem usbruka, bet katru reiju tika atšihiti atpakal, pee kam wineem bija štipris pashaudejums. Pee Geoktepes Tele-Turkmeneem ir štipris apšeetinajums, kas no kahdeem 15,000 karineekem bija apšargahšs. Rai gan wini štipri pretojahš, tad tomehr muhšu kara-pulki winus šalahwa. Tad muhšeji ar kahdeem 12 leelgabaleem atkal atšchandiija kahdu ohtru apšeetinajumu, kur bija wairak neta 20,000 žihweku ar šee-wahm un behrneem šapulzejušchees. Muhšu leelgabali štrahdaja breešmigi; wairak tuhštoshu eenaidneeku krita. Beidsoht muhšeji usbruka ar bajonetehm (pihkeem); eenaidneeki lihds beidšamam pretojahš, tā ka tumšai eestahjotees meers bija žihnišchana jamet; pa nakti eenaidneeki aishbegha. Muhšeji bija par daudš peekufuschī, tā ka newareja eenaidneekem pakal dšihtees. Muhšeji wisu deenu lohti duhšchigi un teizami žihnijahš, winu pashaudejums ari nebija maš: 7 wiršneeki un 234 saldati. — Pehž šchihš šihwas klauschanahš, tā tagad jaw paredšams, tee leelakee gruhtumi un kawekki buhš pahrwareti.

No Afganistanes. Rā no Simlas teel sinohts, tad Dala tikuse no Angleem eenemta, beš kaut kahdas pretoshchanahš; Kabulā wisur esot meeriba. Generalim Robertam bijuse šarunahšchanohs ar emiru Jakubu kahnu; winsch apšohlijis šuhtht palihga pulkus, tā ari prowiantes krahjumas lihds ar peeweschannu.

Telegrafa sinas.

No Peterburgas, tai 20. Septemberi. Rā „Golofam“ teel is Konstantinopeles pa telegrafu sinohts, tad Mahmuds Nedims-Pašcha ir usaizinahts, lai pee ahrkahrhtigas ministeru padohmes šehdešchanas peedalitohs, kas tai 22. Septemberi til notureta.

No Bihnes, tai 19. Septemberi. „Pol. Corr.“ teel sinohts is Konstantinopeles, ka Turku šuhtnis Bihnē, Edems-Pašcha, pahr Bismarka ušturešchanohs Bihnē rakstijš. Bismarks isflaidrojis, ka Wahzija gribohht, lai Berlines nolihgums tiktu smalki ispidihhts, kaut gan Kreewijā ar to ne-esoht ar meeru.

Gefchjemes sinas.

No Rigas. Rà tai 16tâ Septemberi „Waldbas wehst-nesim“ teef is Livadijas pa telegrafu sinohs, tad Keisara Majestete wakar nakti aisbrauja ar damstugi „Grillit“ us Sewastopoli, notureja tur schodeen pahtraudsiibu (smotru) par tureenâs kara-spehku un pahbrauja wakarâ atpakal us Zaltu.

Preekšč palihdsibas saldатеem, kas nespehj strahdaht, waldiba ir atwehlejuse us 1880to gadu 1,300,000 rubku. Pehz Wisaugstati apstiprinata walsts padohmes spreeduma, no krohna dabuhn tilkai tahdi saldati palihdsibu, kas kara-deenastu ispididami tikufchi ta eewainoti, ka tee wairs nespehj pahrtiku nopelniht. Bet tam wehl dabuhn palihdsibu atlaisti saldati, kas peerahda, ka tee pahrtiku newar nopelniht un ka teem naw radineeku, kas par wineem waretu gahdaht.

Uguns-grehki. Uguns-grehki Baltijas gubernâs ir Augusta mehnesi bijufchi: Wisfemê 7 uguns-grehki ar 3,321 rubl. fahdes, Kursfemê 2 uguns-grehki ar 5,400 rubl. fahdes un Jgaunu femê 4 uguns-grehki ar 3,950 rubl. fahdes.

Schihdu awise. Rà Peterburgas awises sino, tad tilfchoht isdohta jama awise preekšč Kreewijas schihdeem. Schai awisei buhfoht tas usdewums, schihdus pazelt us augstata gara-un tiklibas-stahwohka, lai no wineem atlehtohs walstei wairak labuma. Kreewija dsihwojohht wairak schihdu neta zitas walstis, tapehzi ari ar leelaku eewehroshanu efoht us wineem jafkatabs. Jaw peedsihwohts, ka daschi schihdi bijufchi eewehrojami zaur fawahn gara-dawanahn un dsiku mahzibu, tapehzi gan derehs, ka schihs ziltis lohjektus raudsihs pazelt us augstaku gara-stahwohki.

No Kohnfes. Nelaika Jekaba Pilsatneeka lihki aishweda zetortdeenu no Kohnfes us Peebalgu. Zik mihtschs bija Pilsatneeks tapis Kohnfeschchem ari par til ihfu brihdi, kuru tam bija nolemts tur nodsihwoht, to peerahdija leelais flaitlis pawaditaju. Bet neween Kohnfeschchi, it ihpaschi tureenâs dscedataji, kuru wadonis Pilsatneeks beidsama laika bija, parahdija nelaikim pehdigo gohdu, ari is Kursfemes un pat is Rigas us nelaika pawadishanu bija eeradufchees wina draugi un zeenitaji. Behdigais lauschu pulks dewahs wispirms no fohlas nama us basnizu, kur pehzi nodseedata lohkrata firmâis draudses mahzitajs tureja sirdis aisgrahddamu rumu. Kad Kohnfes dscedataju lohris pehzi tam bija kahdu tschetralfsigu dscesmu nodseedajis un lahrls is basnizas tika inests, tad redaktors Mathers tureja garaku firfnigu rumu. Uri Mahlberga lungs is Kursfemes dewa nelaikim fawu seedinu lihds. No basnizas lauschu pulks dewahs zelâ; fapulzejuschees to wehl pawadija labu gabalu un tad pehzi dascheem firfnigeem wahdeem no nelaika schlihrâhs. Pilsatneeks atstahj atraitni ar diwi maseem, ne-apyghdateem bahrineem, no kureem jaunako tilkai schini wakarâ kristija.

No S. muishas. Beektais Septembris bija atmahzis un jaulais laiks padarija S. muishas tirgu jo leelu. Dauds weda fawus lohpinus, dahrsa auglus u. t. pr. tirgû, daschi nonahza fewim ko wajjadsiigu nopirkt; — bet Deewam schehl netruhka ari tahdu, kas scho deenu bij isredsejuschees par tahdu, kur tee wifadas negantibas un waras-darbus bij nodohmajufchi pahtrahdaht. — Kad tirgus lahrtibneeki stingri par to gahdaja, ka nelahrtibas nenotiktu un katru, kas usdrohshinajahs meeru traujeht, drohshâ weeta aishweda, tad bija kahdi desmit K. walsts jauneki W. krohgu par to derigo weetu

preekšč fawu nedarbu isdarishanas isredsejuschees. — Kad wairak lauschu no tirgus braudami pee mineta krohga bija fapulzejuschees, tad tee desmit jauneki fahka lohti nepeeklahjigi uswestees un, lai kildu stary laudim waretu fazelt, ka auni zits zitu badijahs. Kad nu us minetu wihsi stihdis neweizahs tad weens no scheem plahnprahtimeem uskrita kahdam gluschimeerigi stahwedamam puikam un dewa tam siteenu pa kruhtim, ka schis atpakal krita. Nu fahka ari tee ziti beedri pehzi pimeja preekščsihmes dariht, uskridami ka plehfigi swehri weenam peezpadsmit un ohttram astonpadsmit gadus wezeem sehneem un fahka tohs fist ar dselssbumbahn, fkruhwehm un dascheem ziteem preekšč lauschanahs lihds panemteem eerohscheem, nemas nebehdadami par zitu dsihwibahn. Klacht efofchee, kas puhlejahs nelaimigohs no rasbaineeku nageem isglabt, dabuja stipras bruhzes, jo schee ka ahrprahfigi lahwahs un eewainoja katru, kas teem tuwumâ bija. Pehzi notikuschoe rasbaineezibas dewahs wifa banda pa leelzaku prohjam un kad pamanija, ka weetiga muishas polizeja behgkeem pakal dsinahs, tad fabehdja tuweja meschâ, ta ka til diwus laimejahs nofert, zaur kureem ari to zitu wahedi tika sinami un wehslati wiff desmit tika rohka dabuti un peederigai teefai nodohiti, kur tee fawu pelnitu algu dabuhs.

Tu nu redsam K. walsts jauneku „attihstibas stahwohki“ un winu „gara raschojumus.“ Kas ziteem par kaunu un peedaufishanu, tas wineem par preeku. Tahdi us netiklibas zeleem pallihduschu jauneki tura to par gohdu, ka wini war pahtrahdaht reebigus darbus, un zere ar to few leelu flawu eemantohht, kad wini fawu tuwaku lihds nahwei eewaino.

Schee ir to ta nosaukto „klubu wakarâ“ augki, kurus tee gandrihs katru fwehtdeenas wakarâ notura, brehdami, schaudami un daschadas nepeeklahjibas nodaridami. Negribu teft, ka wiff K. walstes jauneki scheem flahdigeeem zenteeneem par upureem kritufchi: atrohdahs ari tahdi, kaut gan ne wifai dauds, kas dsihwo tikliba zilwezibai par gohdu.

Buhtu gan wehlejams, ka W. krohdseneeks ari no fawas pufes tahdas nelahrtibas eewehrotu un neliktu zilwekeem weltigus apwainoshanas wahrdus dsirdeht, ka tas schoreij notika, kad tas tika usazinahts, lai par lahrtibu gahdajohht.

Uymalneeks.

No Krifburgas. Zik breefmiga un noschehlojama ir naktis wasafchanahs, to peerahda ari schis notikumus. 14ta Septembera nakti nodega Lohpu-dahrsa fainneekam Frizim Wesetneekam flehts ar wahgusi un wifu, kas eekschâ bija, ka drehbes, lahdes, skapi; tad rudsi, linfehklas, medus, un pee flehts fakrautee lini. Bet jo nelaimigaks palika turpat dsihwodams rentineeks D. Kulakowfkis; netil winam fadega wifs wina krahjuminsch, bet ari wezalais dehls Andrejs. Tas wakarâ atmahza no dselsszela stanziyas, kur winsch il katru deenu strahda; pahchdis wakarinas, winsch uslahpis us wahguschâ behnina feenâ, kas tur bija, par nakti guleht un tur aismidhs, nelo kauna nedohmadams. Winsch tilkai tad pamohdees, kad wahgusis un flehts pilnâs leefmas degufchi. No uguns apklatis winsch naw trahpijis luhka-durwis, bet aismaldijees ohtra galâ, kur nelahdas durwis ne-atradahs, gauichi waimanadams un pehzi palihga fauldam, islaidis dsihwibu, gluschu pelnâs fadegdams.

Ut tu nabaga, noschehlojami wezaki, kas tagad waimana un fleeds pehzi fawa mihta dehla un majes pelnitaja! Tit

to winsch fahka wineem palihgš buht, tē waijadseja winam breefmigā nahwē sawu jaunu, dewinpadsmīt gadus wezu dšihwibu islaist.

Noschehlojama ir fchi besdeewiga meitās eefšana; jo kà tagad israhdahš, ir fchi breefmiga nelaine zaur to ween notifuse; to nakti tur puifchi meitās mellejufchi un gribedami skaidri redseht, waj ir jeb naw, ar sehwektohzinu uguni uswillkdameem, feenā uguns eespruzis un pašchi aishbegufchi. Politizija stipri dšen pehdas, kas tee tahdi ir bijufchi.

Krišburgas zeenigš dšimts-leelstungs dahwinaja nelaimigam faimneklam no sawa mescha 60 balkus preefch jaunās klehts un nelaiķa jaunekta wezakeem 5 puhri rudsu preefch ustura. Lai schehligš Deews fchim labam leelstungam to atmakfa; jo fchis naw wis wina pirmāis darbs, to winsch apbehdinateem ir parahdijis.

U. Studentš.

No Bez-Gulbenes. Saw preefch wairak nedefahm dširdeju, kà 9tā Septembēri fch. gadā „gariga konzerte“ Bez-Gulbenes basnizā tilfchoht notureta. Laika rats it ahtri noripoja un mineto deeninu drihs fashneeda, kuru ar fširfnigu ilgoshanohš biju gaidijis. Basnizās pulkstens pašlubinaja, kà nu jadohdahš Deewa namā; biteti dabujis steidsohs eefchā, nofehdohs un gaidiju konzerti eefahlam. Skanās ehrgēles sawas jauktas un mihligas balsis islaifdamas konzerti atklahja.

Pehz tam dšeedaja gan wihru kohris sem draudšes fshohlotaja Krasin kunga wadišanas, gan wihru kohris, sem Jaun-Gulbenes pagasta fshohlotaja Preedihl kunga wadišanas; gan ari jauktš kohris, sem Gulbenes draudšes meitemu fshohlas fshohlotaja Balsam k. wadišanas, dšeedaja jaukus un firdi pašustinadamus gabalus. Tika ari „solo“ no kahdas feewifchlas dšeedahs, kas kà jauktas laigšdigalas pohgoshana plaschā un kauschu pilnā basnizās ruhme noskaneja un klausitaju fširdis ilgu peeminu atstahja. Tika ari wehl ragu musikis dširdehts, kas ari patihkami spehleja un klausitajeem patifshanu darija.

Genahkums, kà no pašcha Gulbenes mahzitaja dširdeju, buhshohht data Widsemes kurlmehmu fshohlai par labu un data kahdai Sibiriā zaur uguni aishgahjufchaj Luteru basnizai par labu kura, ja newitohš, no jauna uszekama.

Lai gan Gulbeneetis nebhudams, es tomehr lihdi ar wineem fshohš faldus preekus ešmu baudijis un schahš pahra štundinas winu starpā patihkami pawadijis, kas man un, kà žeru, mihkai Gulbenes draudsei ilgā peeminā paliks.

Pehdigi man wehl atleek pateizibu nodohht mihkeem kohru wadoneem par darboschanohš fchini deesgan gruhtā darbā, kà ari mihkeem dšeedatajeem un dšeedatajahm, kas ar preeku ir mahzijušchees fwehtas dšeesmas Deewam par gohdu, faweem tuwakeem par labu un few par fwehtibu un flawu mihlā Gulbenes basnizā jauki skandinahht.

Sihkštāis.

No Rembates. Muhfu pufē sagti deesgan naigi darbajahš. Nesen atpakat tika pirms muhfu stanizijas puifchi ap-sagti, weenam nojaga drehbes un ohtram kashoku; tam pašchā nakti ari pašchā Rembates muišchās kuhiti tika 2 aitas issagtas, turpat kuhiti nokautas un netahkā frohga meschā pahrwiltas, tā kà ašinis warejufchi redseht. Nedarbneekš wehl naw peekerts.

Tam pašchā nakti ari Leelwahredes muišchā sahhdšiba notifuse. Tika no kunga kambara issagtas fudraba leetas, ehdamas karohtes, gaseles un nashchi, 200—300 rublu wehrtibā;

laikam sagti eewehrojufchi, kà kungi nebijufchi mahjās. Lai gan teefa par fcho lectu tura ismeklešchanu, tad tomehr wehl naw sinams, kas sadšis.

Neetrums.

No Kursemes. Kursemes gubernas rekrufschu-komisija isfludina „Kursemes gub. aw.“ kà rekrufchi fshogad taps nemti fshahdās deenās:

Zelgawas aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Zelgawā — 8. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Zelgawā — 5. „
- c) 3. fashaulfchanas aprinki Zelgawā — 1. „

Baufkas aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Bauškā — 5. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Bauškā — 1. „

Tukuma aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Tukumā — 6. Nowemb.
- a) 2. fashaulfchanas aprinki Tukumā — 1. „

Talsu aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Talsōs — 5. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Talsōs — 1. „

Kuldigas aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Kuldigā — 6. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Saldū — 1. „

Wentšpils aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Wentšpili — 6. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Wentšpili — 1. „

Aisputes aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Aisputē — 5. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Aisputē — 1. „

Grobinas aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Leepajā — 6. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Leepajā — 1. „

Jaunjelgawas aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Jaunjelgw. — 6. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Jehkabst. — 1. „

Ilukštes aprinkā komisija:

- a) 1. fashaulfchanas aprinki Grivā — 6. Nowemb.
- b) 2. fashaulfchanas aprinki Ilukštē — 1. „

No Meschamuišchās (Dohbeles aprinki). Wina mehnescha beigās tika us leelzefu, kas no Zelgawas wed us Schagareem, schejeenas meschā pašchā deenas laikā aplaupihš kahds schihdu tingotajs. Raupitaji bijufchi weens Latweetis un ohtris Leitis, kuri sawu upuri pehz tam, kad tee to breefmigi fadausjufchi un gandrihs 100 rublu atnehmufchi, wehl grahwi eerahwufchi un galwu un gihmi ar fšrohtehm fashahwufchi. Warbuht buhtu pawifam nelaimigo nofshahwufchi, kad zetotaji nebuhtu tohs istrauzejufchi. Schihdinšch tika us Migu nowestš flimnizā, bet wehl naw glufchi iswefelojees. Lihdi fchim wehl naw kaundari peekerti, lai gan teem stipri ween pehdas dšen.

(L. A.)

No Soukas. Muhfu fcha gada jaunezeltāis teefas-pee-fshdetajš P. Bruneneeka kungs, kà „L. A.“ teek šinohtš, eeweda no 14ta Augustā fahloht latwifku protokolu weschānu. It teizami buhtu, kà ari zitās pagasta teefās notiktu latwifka protokolu weschāna. — Ari jafino, kà pee mums ir stipri nofajizumi par „nakts stāigafchanu“ jeb „meitās eefšanu.“ Mehš Bez-Sauzeefchi, Jaun-Sauzeefchi un Dšehrweefchi tagad waram lohti preezatees, kà tahdi stāiguti tagad neteek pa-

maniti, bet ir flusu un kahetiba wairojahs, jo tizu, ja kahds taptu pamanihis, ka neweens nelawefees, to teefahm nodoht.

No Leepajas. Isgahjuscha nedela gandrihs to paschu dabuja peedsihwoht, ko nesen peedsihwoja Madswilischkös, kur tizibas dulli schihdi bija kahdu schihdeeti nofitusch, kas bija likufehs kristitees. Ari sche likahs kahda schihdeete kristitees, bet schihdeem ne-isdewahs winu nonahweht, jo polizeja, leelaku spehku, leetodama bija ihsta brihdi winai palihga nahkufe un winu isglahbuse. Pee minetahs meitenes gubstischanas nenehma gandrihs nelahdi Leepajas schihdi dalibu, bet leels pulks Leifchu schihdu, kas us Leepaju atnahkusch dsihwoht. Preeks bija redseht, ar kahdu stingribu polizeja pee darba kehrahs un ka wina schihdus iskleedeja. Polizeja, lai waretu schihdus iskleedeht, panehma uheens-sprizi un fahka ar to tizibas duluma faharsuschus schihdinus atwehfinahht. Schis lihdselis lihdsija, kas ari zitur israhdijs lihdsiga buhshana par derigu. (Gold. Anz.)

No Nehwales. Ka Zgaunu awise „Gesti Postimees“ sino, tad Zgaunem raduschahs kahdas jaunahs dohmas, kas deenu no deenas paleekoht stiprakas. Schih dohmas ari isfazijis kahds lungs us fwehtkeem, kurus isgahjuscha mehnesi fwehtija Mekfandra skohlas palihdsibas komiteja. Minetahs lungs, G. G., fawa us fwehtkeem turetä runa peemineja, ka starp Zgaunem jaw pastahwoht daschadas beedribas, ka par peemehru Mekfandra skohlas beedriba, literariska beedriba Lehrpatä, semkohpju beedriba Wilandä u. t. pr. Wisas schih beedribas arween wairak atihstotees, lai gan daschi schkehrfti brihscham preti stahjuschees. Upi fawa tezeschanä gan zaur dambi wahroht laweht, bet no tezeschanas winu newarohht no-tureht, lai wina pawisam apstahtohs; wina ar laiku wisus lawektus pahspehshoht un us juhru, fawu gala-mehrki aistezeschoht. Tä ari Zgaunu zenschanahs eijohht us juhru, kas wineem labu pelnu apfohloht. No tahm jaw buhdamahm beedribahm Zgaunem truhstohht wehl juhrahs-braulschanas un juhneeku beedribas, kas buhtu neween Zgaunu tautai, bet wisai Kreewijai par labu. Tä nu runatajs usaizinaja, lai schahdu beedribu dibinajohht, kurai wajjadsetu par Zgaunu semi issteptees. Ar leelahm un masahm dahwanahm fadabutu ar laiku to naudu, ar ko waretu tohs wajjadsigohs kugus nopirkt, un juhrikskohlas, ko Keisara schehlastiba dahwinajufe, tautas dehli tshakli mahzidamees paliktu par kreetneem juhrahs brauzejeem un us juhrahs atrastu plashu darba lauku un bagatu pelnas awotu. Zgaunu fentschi bijusch kreetui juhrahs-brauzeji un ari tagadeja pa-audse nepaliktu wineem duhschiba pakal. Pehz tam runatajs pasinoja, ka jaw pirmee fohli preeksch schahdas beedribas dibinaschanas sperti. Tai 14tä Junija kahdi wihri no Zgaunu tautibas esohht augstakä weeta eefneegusch luhgshanu, lai atkantu dibinahht juhrahs-brauzeju un juhneeku beedribu sem ta wahrda „Linda“. Zaur Zgaunu gubernijas awisem esohht ta atlaufchana dohta, lai schahdu beedribu dibinatu, kugus pirktu, faspreechanahs noturetü un faspreechanas protokolns isfludinatu, lai to leetu zaur tam wezinatu. Kad schi beedriba buhshoht leelaku swaru panahkufe, tad beedribas likumi tikshoht waldbai preekschä likti preeksch apstiprinashanas.

Par schahdas beedribas dibinaschanas waram preezatees un to labako weifshanohs nowehleht. Waj te mums Latweefcheem naw laba preekschime, ko mums buhs eewehroht.

No Mastawas. Ka no tureenas teel sinohts, tad no 16.

Septembera fahkoht feeru-luptsch, fweestu-luptsch, fainneeki un leetas faprateji mohderneeziä jeb mohdereschanas buhshana noturoht kongresi. Schini kongresi jeb fapulze wispirms teel pahspreeks preekschlikums, ko eefneedsis dselszeta preekschneeks Baranows un kas sihmejahs us teem gruhumeem un lawelleem, kas pee mohdereschanas pretschu un raschojumu weschanas us dselszeleem rohдах, un kas us tahm wajjadshahm norahda, us kahdu wihri tirgofchana ar minetahm prezhem un raschojumeem buhtu pawejinata. Schis preekschlikums tila ar leelu eewehroschanu pahspreeks.

No Simbirskas. Pah Zgaunu aiseeschanu us Simbirskas gubernu „Waldbas wehstn.“ pasneeds garatu rakstu, iskura redsams, ka jaw 1861mä gadä daschi Zgauni us Simbirskas muishu ihpashneeku usaizinaschanu aigahjuschi tur dsihwoht. Wehstis, ko tee us dsimteni pah fawu dsihwi Simbirskä fuhthijusch, buhs bijuschas labas, jo beidsamä laika Zgauni ir atkal turp aigahjuschi dsihwoht. Us aiseeschanu tee tikusch zaur aramas semes truhzibu dsimtenä peespeesti. 1873schä gadä Zgauni bija us Gelfsch-Kreewiju aifuhthijusch fuhthiohs, kas ar to wehsti pahrahza mahjas, ka Simbirskas gubernä esohht swabadas semes lohti daud. Pehz tam ari 12 Zgaunu familijas turp aigahja dsihwoht. Wispirms aigahjeji apmetahs Tschinskas pagastä, Artuschinas fahdschas tuwumä. Pirmo koloniju nosauza par Dgibnoju. Bet kad nu tur nebija neds upes, neds awota, tad aigahjejeem wajjadseja 2½ westes tabtu no Smorodinas upes uhdeni west. Schi nebuschana peespeeda aigahjejus Dgibnoju atslahht un tuwal pee upes apmetees. Wehlah wehl ziti Zgauni is Baltijas atnahza un tä rahdahs ohtra Zgaunu kolonija Smorodinaja. Aigahjuscho Zgaunu wahrda kahds no teem, wahrda Wins, noslehdsä ar pahwaldbi us 24 gadeem kontrakti, pehz kura Zgauni dabuja 302 defetinas semes un apnehmahs pirmos 12 gados 1 rubl. 50 kop. un wehlah 2 rubl. no defetinas malkahht. Winsh tilai stahw apanaschu pahwalbei preti ka atbildigs arendators, bet seme teel no wiseem kolonisteam apstrahdata, pee kam illatriis no teem nem til daud semes, zil tas speh apstrahdahht. 1874tä gadä Zgaunu skaitlis wehl pawairojahs un apanaschu pahwalde isrenteja wehl 51 defetinu semes. Tä tad tagad Zgaunem ir 353 defetinas semes, to starpä 8 defetinas 800 kwadratu asis mescha, 2 defetinas 650 kwadratu asis ganibas un 2 defetinas un 300 kwadratu asis plawu. Bes tam wehl Zgauni ihre no aplahrteejeem semes ihpashneekneem plawas.

Pahreeschana Zgaunem bijufe deesgan gruhtha. Mahjas un mantibu tee Zgaunija pahrdewusch lohti lehti, nauda isgahjufe us gara zela, tä ka tee zela mehrki aifneegusch glusch nabagi un tapeh; teem, Kreewu walodu neprashameem, daschadas gruhthibas bijis japanes. Diwi jeb trijahm familjahm bija nauda, tä ka wareja ehkas usbuhweht; ziti aigahjeji dsihwoja israktos pagrabos un masas pirtis. 1873schä un 1874tä gadä plauja bija lohti slihta, tä ka daschi aigahjeji dewahs us Zgguniju atpakal. 1875tä gadä bija labata, bet 1876tä gadä atkal gandrihs nelas ne-isauga, tä ka Zgaunem wajjadseja badu zeesht un is Artuschinas schahdschas magastinas labibu nemt. Tagad schee parahdi ir nolihdsimati. Seme, ko Zgauni bija rentejusch, nebija ihsti laba, bet zaur labu apstrahdashanu sem tagad labiba jaw it labi usaug. Tagad aigahjeji, kas wehl arweenu ir Zgaunija peeraktiti un 3½ lihdi 5 rubl. gawas naudas malka, publejahs, ka tee

tiktu pee Tschinflas pagasta peerafsiti, kur teem tilai 2 rbl. 75 kap. galwas naudas buhtu jamakfa.

No Pinflas. Pah purwju issausinaschanu Kreewu awises pafneeds fchahdas sinas. Leeleem purwjeem, kas atrohnahs stary Beresinu un Pripetu (zil taktu tas simejabs us purwju rihta pusi) ir tagad uhdens nolaisis un tee par faufu semi pahwehsti. Schi uhdens nolaischana jeb issausinaschana isdarita zaur leeleem gareem grahwjeem, kuru garums, ja winus wifus lohpa farchlina, fneedsahs lihds kahdahm 730 werstehm. Tee purwji, kas zaur fcheem grahwjeem pahwehsti par faufu semi, cenem semes leelumu no 700,000 defetinahm (1 defetina ir kahdas trihs puhrawectas). Ka „Masf. aw.“ sino, tad schini issausinata semes apgabala ir cetaisiti zeti, kuru garums fneedsahs lihds 106 werstehm. Wehl atleekahs no purwjeem ko issausinaht (deenwidus un wakara puse) kahds milijons defetinu. Nakhofchds diwi gados to zere isdariht. Kahda pelna no zaur fcho semes-eeuwumu jeb eeguhfchanu ir panahka, tas katram prohtams, til pee tahdu leetu isdarischanas naudas spehtus wajaga.

No Saraiskas (Kasanes gubernâ) kahda Kreewu awise pafneeds fchahdas sinas: Saraiska ir uhdens dsirnawas ar 27 gangeem, kas tiklab zaur fawu miltu labumu ka ari daudsumu, kas tur tika samalti, un kahdu pufmilionu wehribâ bija, un zaur tam bija taktu jo taktu isflawetas. Schihs leelas dsirnawas tagad ir nodegufchas. Winas bija til par 17,000 rbl. apdrohschinatas. Pee uguns-grehla trihs zilweki pasau-deja fawu dsihwibu, weens tika stipri eewainohs.

No Odefas. Ka no tureenahs teel kahdai Wihnes awise sinohts, tad Montenegras senata preekschneeks Boschidars Petrowitschs bijis Odefa un kad ar tureenahs bankas- jeb naudas-lungeem noslehdis nolihgumu, ka wini aishohtu 900,000 r. Montenegrai, tad atkal Odefu atstahjis.

— Kahds lungs, ihstems statsrahts wan der Bliht, ir dahwinajis 12,500 rublu ar to nodohmu, lai schi nauda teekoht preeksch palihdbibas isleetata tahdeem jaunekleem, kas mahzahs ta nosauktas tekniflas dselszela skohlâs.

No Irkutskas. Behz ta laika, kad Irkutskâ bija leelais uguns-grehks, ir ehdamas leetas lohti dahrgas palikfchas, ta ka tagad par weenu mahziniu rupjas rudsu maises makfa 6½ kap. un par pudu smalku kweeschu miltu makfa 3 rbl. Ka tahs leetas tagad tur stahw, tad dohma, ka zenahs turpma paliks wehl dahrgakas. Labibas kuptfchi, kam esohht leelafi labibas krahjumi, tohs turoht apflehtus, baididamees, ka wineem tohs zaur waldbibu ne-atnem Irkutskas eedsihwotajeem par labu. Ka labibas kuptfchi fchahdu dahrdribu sin few par labu isleetahht, ta jaw faprohtama leeta.

Wehl no Irkutskas. Skahde, kas schai pilsehtai zaur breefmigu uguns-grehku notika, teel tagad no tureenahs gubernahs awisehm aprakstija. Nodegufchi esohht pawisam 75 kwar-taki, kurdas bijufchi 86 muhra un 1648 kohka apdsihwotas un 19 muhra un 1790 kohka ne-apdsihwotas ehkas. No Deewa nameem nodegufchi: 5 muhra un 1 kohka parestizigas basnizas, 3 luhgchanas nami, protestantu un katohlu basnizas (abas kohka), 1 leela muhra un 1 kohka sinagoga; no zitahm eewehrojama hm ehkahn nodega 4 muhra un 1 kohka eebraufchanas weetas (гостинной дворъ), meefneeku bohdes un mitas namas. Zaur uguni ispohtita pilsehtas datâ dsihwoja kahdi 17,000 zilweki. Skahdi par fadegufchahm ehkahn un prezhem rehka us 30 miljoneem rublu, no kureem

apdrohschinachanas beedribas zeechohht wairaf ka 4½ milijonus.

Ahrsemes sinas.

No Turzijas. Ka rahdahs, tad Turzijas waldbiba nodohmajese, fawus kara-pullus fubhtit us Nihka-Rumeliju, jo tur juffchanas deenu no deenas paleel leelakas. No Filipopeles teel sinohts ta: Winu fwehtdeenu pullsten 10 wakara naktswaltneeks apraudsija to pilsehtas datu, kas ta fakohht gandriht weenigi teel no muhamedaneem apdsihwota. Winsch fcho pilsehtas datu atrada meerigu, klusu, kuras eedsihwotaji faldâ meega dufeja. Bet kad winsch gar tureenahs pilsehtas datas waldbneeka namu gahja, tad winsch eeraudsija, ka kahds lohgs schini namâ tika klufam atdarihts un tapat klufam if ta isfweesta butele, kas winam uskrita wirfû, bet nekahdu fshadi nenodarija. Naktswaltneeks, fawâ amata darischana trauzehts, fahka swelpt, weenu reisu, ohtru reisu, ta ka diwi schandarmi tuhlt eeradahs. Nu wini „ikuma wahrdâ“ eefahka minetam namam durwis uslaust, if kura bija butele isfweesta, lai waretu wainigohs useet. Tahdâ wihse tai namâ, kuras wini taisnjahs durwis uslaust, iszehlahs stary eedsihwotajeem leela nemeeriba, feeweeschu pils eedsihwotaji (jeb labaki fakohht: eedsihwotajas) fahka neschehligi schelotees un blaut. Driht pehz tam no wifahm pufehm faskrehja muhamedani, kuri dohmaja, ka kahda leela nokauschana noteekoht. Pa to starpu bija wehl wairaf polizistu jeb polizijas deenastneeki fanahkufchi, ta ka isdewahs nama ihpafschneeku Goshu fanemt zeeti un zeetumâ nowest, bet stary fapulzejufcheem muhamedaneem un polizisteem iszehlahs kauschannahs. Te nu wehl peenahza Bulgari klahht, kas polizijai palihdseja, ta ka kauschannahs palika arweenu leelaka un muhamedaneem bija ja-attahp-jahs. Muhamedaneem bija 40 eewainotu, kamehr Bulgareem bija weens nosists un 14 eewainotu.

Kamehr sina pah fcho kauschannahs pa Turziju fahka isplahitees un kauschu meerigo prahtu istraujeja, te atkal atnahza no Aidofas pilsehtas pa telegrafu ta sina, ka tur ari bijufchi asinaini nemeeri. Tur bija no Konstantinopeles atnahkufchi kahdi simti Turku behgli, kas fahkufchi sagt un laupihht, bet schihs sagfchanas un laupifchanas til isdarijufchi pee Bulgareem. Bulgari, newaredami fchahdu pahrestibu panest, stahjufchees ar kara-erohtscheem preti un ta tad notikuse breefmiga asinu isleefchana. Starpâ nahza gan tureenahs schandarmi, bet Turku behgli winus fanehma ar flintu fchahweeneem. Te ari schandarmi kehrahs pee erohtscheem un kad wehl weens pulzinfch militfchu tika klahht peefaukti, tad iszehlahs tahda kauschannahs, ka militfchi (semes-fargi, faldati) pasau-deja kahdus 28 wihrus. Turpreti Turku behgli daudf wairaf pasau-dejufchi. Ta teel no Turzijas waldbibas pufes sinohts. Behz tureenahs (ahrsemju) konsulu sinahm redsam, ka militfchi ir bijufchi tee wainigee, kas ta fakohht Turku behgtus us dumpi isajinajufchi un ka Bulgari ar leelu ihgnumu usbrukufchi Turku behgtu newainigahm feewahm un behrneem, jo tee wineem nekahdu kaunumu naw darijufchi. Tas nu gan ir teefa, ka Turku behgli Bulgareem pahri darijufchi, bet Bulgareem newaijadseja tatschu atreebtees pee newainigee behrineem un feewahm.

Generalis Strekers laidis pee Nihka-Rumelijahs general-gubernatora Mele-Paschas sinu, lai wainigee militfchi teel apstrahpeti; jo generalis Strekers, kas militfchus pahriwalba,

grib waldbiht ar leelu stingribu, prohti eewest militfchds stipru lahtribu, stingru ribzibu. Ja winam tas ne-isdohfees, tad winfch no fawas weetas atkafpfees. Winfch grib ta militfchus waldbiht, ka tee buhtu par lahtribas-ufsturetajeem un semes-meeram par kohpejeem. (E atkal jauns peerahdijums, ka julfchanas Turzija negrib beigtees, bet deenu no deenas iszefahs jauni nemeeri.)

No Bulgarijas. Kabdai Wihnes awisei teef is Widinas ta sinohs. Widinai, kuzai bija fenaf wairaf neka 28,000 eedfihwotaju, tagad til knapi buhs kabdi 11 lihds 12 tuhftofchi. Ar katru damfkuqi, kas leijup brauz, aibrauz no Widinas kahdas fefchas lihds desmit Turku familijas, til maf kahdas leetas lihds panemdama. Mahjas, grunts-gabali un ziti nekustami ihpafchumi teef par smeekla naudu pahredohti. Kad wehl abdohma, zil Turku familijas iseet is zitahm Donawas pilsehtahm, tad tahdu ifeefchanu war nosaukt par ihstu tautas ftaigaschanu, kur tautas un ziltis atstahj fawu dsimteni, fawu tehwiu. Kur aifeedamas Turku familijas noees, to Widina neweens nesina; kad wineem pehz winu zela mehrka prafa, tad wini atbild, ka us Anadoli dohschotees, bet brauz us Konstantinopeli un Skutari, kur wini tahlati dohdahs Mas-Asija eefschâ un tur us dsihwi nometahs. Schejeenas Turki leef tilai sawahm feewahm, behrneem un wezeem wihreem aiseet, turpreti spehka wibri, kas war kara-eerohtfchus waldbiht, paleef atpakaf; ari ar damfkuzeem, kas us Widinu nahf, reds jaunus wihrus abrauzam, kas schahda jeb tahda eemefta dehl Widina nometahs. Newitoht bija jadohma, ka Turki taifahs us kabdu leelatu dumpi. Drihs iszeblahs stary Bulgareem tahs dohmas, ka par drohschibu jafastahdoht semes-fargu, tautas-gwardu pulki. Tila schihs leetas dehl norakftita luhgfehana pee gubernatora un tagad jaw reds fimteem tautas-gwardu us munsturefchanas platscha fapulzejamees un ar eerohtfcheem munsturejam. Schi isturefchanahs leefahs Turkus fabaidijufe, ta ka wini lihds schim isturahs meerigi un klufu.

No Afganistanes. Kabulas pilsehta jaw daudreis mineta, tillihds no Afganistanes, no winas kara-notikumeeem runahs; bet jo wairaf Kabula mineta beidsama laikâ, kur Afgani apfahwufchi Anglijas fubtneezibu un ta tad no jauna dewufchi Angteem eemeftu, karu fahkt, kas ari gaidams. Bahr scho pilsehtu faweem lasitajeem kahdu wahrdu pafneegsim.

Kabula ir lohti weza pilsehta, daschi faka, ka buhschoht jaw kabdi 6000 gadu pagahjuschi, kamehr wina dibinata; bet buhs tilai kabdi 100 gadu pagahjuschi, kamehr wina palikufe par galwas pilsehtu. Kabula fawâ garâ muhschâ dauds ko peedfihwojusti un tila no kara-wadoneem un semes-ufwahreta-jeem par gruhsti eenemamu weetu zeenita. Bet neskatotees us winas wehsturi, ari zitadâ sinâ wina ir eewehrojama, winas tirgofchanas dehl. Kahds zetotajs Burnes faka, ka Kabula esohht lohti darbiga pilsehta; tur pehzpufdeenam esohht tahds trohkfneis us eelahm, ka ta fakohht pat fawu wahrdu newarohht dsirdeht, kur wehl ar kahdu gohdigi farunatees. Bahr tirgofchanu runajohht jafaka, ka tahs prezes ir Indijas raschoumi un eefschsemes augli. Ari ar Bolharas un Kandaharas pilsehtahm wina stahw stiprâ andeles fakarâ. Breelfch daschadahm prezhem ir ihpafchas tirgus-weetas jeb basabri. It ehrmota isflata ir tee dauds un daschadi fehki jeb luknas, jo Afgani mehds mahjas maf ko wahrht, bet to nopehrfahs pilsehta. „Kabob,“ ka tur teef wahrta gata

nosaukta, Kabula „kabobs“ ir tahlu jo tahlu par flawenu isdaudsinahts. Turklahht wehl peenahl tirgofchana jeb andele ar wifadeem gardumeem, prohti ar augteem, faldumeem, wehfinadameem dschreeneem u. t. pr. Zaur scho tirgofchanu ir Kabula ari isflaweta un ja kahds grib lehti tureenahs pilsehta dsihwoht, tam janometahs Kabulâ us dsihwi. Kabulai ir kabdi 60,000 eedfihwotaji; ari lohti flaksti dahrsi tur atrohnahs, ta ka Kabulâ ari fawas jaukas isftatas dehl teef tuwu un tahlu flaweta. Wisumasaf to leezina wisi Ciropas zetotaji, kas Kabulâ bijufchi.

Kabula ir wakaru- un deenwidus-pufe no augsteem, flintaineem kalneem eeflehgta.

No Indijas. Anglu awisehm teef sinohs, ka Anglu karafpehks dohdahs ahtri us preelfchu; Anglu nonahlfchanu gaida us 23scho Septemperi. Waj wini tur atradischoht pretoschanohs, to newar sinahht.

Kahds wahrdinsch lehttizigeem.

Latwji fakahs attihstijufchees esohht, bet deemschehl atrohdahs fahles stary kweefcheem, kas wehjam lihdsi fkreem un nereti pohsta juhra eegahschahs.

Refen atpakaf buhs kahdu mehnesi, kad W. zeemâ, kahda gohdiga fainneeka mahja bija eeradufchus fwefscha feeweete, kura eeteifufchus par leelu ahrsi, ka schi warohht wifadas flimibas isahrsieht, ari wainas usmineht un no lahrtehm stahstihht, kas katram us preelfchu gaidams, laime jeb nelaimu u. t. pr.

Schahda minetas feeweetes eeteifchanahs aplahrtne sibena ahtrumâ pee lehttizigeem jo plaschu ruhni atrada, ta ka kontini ar baru pee laimes-mahtes peesteidsahs, gribedami nahkamibas laimi isfinahht (laikam nelaimi gan ne). — Naw wifai leels brihnum, kad daschas wezenites, kas jaw no fentscheem eeradufchas mahneem tizeht, apmahnitâ prahtâ pee laimes-mahtes pee-eetu. Jo leelaks brihnum is tas, kad jaunas meitas kuras fakahs, ka esohht stohlotas, tomehr til ne-iglibtotas, ka katriis mahnu putekks tahm peelihp. Ari jaunas meitas, kuras grib par jaunkundfchem tilt fauktas, naw kaunejufchahs pee minetas laimes-mahtes jeb taifnibu fakohht, pee melu-mahtes, lehttizigâ prahtâ peesteigtees un ispehtihht, waj tas prezfchoht, kuru firfnigi mihlejoht u. t. pr. Sinams melu-mahte melu fpreddi no lahrtehm preelfschâ lasija, un jaunkundsites lehttizigi schahdeem wahrdeem tizeja. Melu-mahte us daschas jaunelles fazijufe: Ja schi winai maksatu wairaf rubfwe, tad wina islifschohht ar lahrtehm, ka ta dabufschohht wihru pehz fawu prahta un kuru ween tilai griboht.

Beeminu, ka tilai pa weenam bijis ja-eet pee laimes mah-tes, un ziteem jastahw ais durwim un jagaida, kamehr aplaimohht isnahht u. t. pr. Jafaka paldees, kad schi mahnu bals no laimes-mahtes muhsu widu atflaneja wafaras laikâ, bet ne aufstâ seemâ: zil daschai labai nebuhtu ais durwim aufstumâ jafalt un sohbi jallabina. Tad buhtu tapat ka Turkeem pee paradihfes wahrteem, pee zitu durwim jallaudfina, un jafaka, lai laifch eefschâ u. t. pr.

Lohti japreezajahs, kad drihs pehz fwefschas feeweetes eerafchanahs minetâ zeemâ tahs mahjas fainneekam gadijahs, kas fawas darifchanas wairaf nedetu bija us lauku bijis tani brihdi mahjas pahrnahkt, kas mahneem netizedams, schahdu nebufchanu is mahjas isstuhmis, ta ka schi apmahnitaja maf deenu ween muhsu apgabala ufsturejahs un aifeedama fazijufe, ka

ſchai nebijijs wehrts ſcheitan naht, tilai diwus rublus ween ſchi par deenu ſapelnijuſe.

Kad apdohmajam, ſa diwi rubli par weenu deenu nopelna, tad taſ buhtu 14 rubl. par nedetu un par gadu 728 rubl. un kur tad wehl liſahs paduſe zimdi, ſekes u. t. pr. Baldees gohdigam ſaimneekam, ſas naw mahnekl ſawās mahjās peeturėjis, ſaur to weltigu mantu ſchkehrdeſchānu pee daudſeem apturejis. Tagad mineta ſeeweete ir aiſgahjuſe; tamdeht no ſawas puſes ihpaſchi jauneklehm peekohdinaju, ja kur ſchahda lahrſchu-lijeja eekliſtu, tad winai netizeht, ſas ar lahrtim grih laimi eeteitt, pee tam til naudu iſwilinadama un pehzaſ ſmeeklā liſdama. Mums ir Tehws debefis, ſas par mums behrneem laura brihtinā gahda un peh3 ſawa gudra prahta laura wiſu labu peeſchire. Raſ to gara ſirniigi peeluhdi, dabuhn, ko ſirds luhdi; kalabad tad labumu buh3 mekheht tur, kur muhſcham nekahds labums newar buht. J. M.

Sataifatees uſ ohtrem Latweeſchu tautas=ſwehtkeem.

Kad bija gaidami pirmee wiſpahrige Latweeſchu dſeedaſchanaſ ſwehtki, tad ne-aiſmirſtamais Kronwalda Atis ſlubinaht ſlubinaja tauteeſchus: „Sataifatees uſ tautas ſwehtkeem!“ Tagad, kur gaidami ohtree Latweeſchu wiſpahrige dſeedaſchanaſ ſwehtki, Kronwalda Alta wair3 naw. Beeklahjāhs tadeht mums, ſlawena nelaika zeenitajeem un paſakteſcheem, paſcheem weenam ohtre ſlubinatees uſ gaidameem tautas ſwehtkeem.

Rā ſchee ſwehtki iſdobjeſes — par to naw jaſchāubahs. To apgalwo tee 58 Latw. dſeedataju lohri (wairaf neta 1500 dſeedataji un dſeedatajas), ſas til neſchāubigi un uſtiziigi atſaukuſchees uſ pirmo ee-aiſzinajumu; to apgalwo Migas Latw. beedribas ſwars, to apgalwo Latwju ſpirgtais tautas gar3. Wet gaidamee ſwehtki ir leels un augſts darbs. Schis darbs ir til leels, zil leela Latweeſchu ſeme, un til augſts, zil augſts Latweeſchu gohd3. Zil lehti war tahdā leelā darbā, tahdā diſchenā lihgſmā tauteeſchu taiſā ſchini waj tani weetā ſas veemirſtees waj par mata platumu miſetees! Mohnahs ſpulgatſchi, lam preeks eewehroht muhſu truhtumus, lai tee buhtu zil maſi un neezigi buhdami, ſalihdſinaht ar darba leelumu, gruhumun un ſwaru; rohnahs tahdas meſles, ſas pamanitus truhtuminis deſmitrei3 leelafus iſdaudſinadamas, ehno muhſu wiſdiſchena-loh3 peeredſejumus, ſas eeſpeduſchees dwehſel3 uſ wiſu muhſchu. Truhtumini juhtahs par truhtumeem; tee paleel ſwarigalt un wairaf noſchelojami. Wet ſchehlabahm naw ſpehka, ja tahs naht par wehtu: „padaritu wair3 ne-atarif“, „aiſſweeſta ripa un iſrunah3 wahrd3 wair3 atpatat nenah3.“ Tadeht peeklahjāhs iſ laura tautas behrnam, lam ween zeriba peedalitees pee nahkoſcheem tautas ſwehtkeem, jaw pee laika dohmāt un zil ſpehjam3 ſrahdaht, lai tee iſdobjtohs jo ſelmtigi, jo ſilnigi, jo leeliſti; tadeht peeklahjāhs jaw pee laika weenam ohtre ſlubinatees: „Sataifatees uſ tautas ſwehtkeem!“

Un ſchini ſinā atkaujat, laiſnee laſitaji un laiſnahs laſitajas, wiſupirms parunaht wehl kahdu3 wahrdus par leetu, ſas pee mums wairaf pahrunata, neta deemſchehl eewehrota — atkaujat wehl rei3 ranaht par weenprahtibu.

Kad Latweeſchi ſohka beedribas zelt, lohpdarbd3 pulzetees, tad tee tuhdat ſamanija, kahds leels ſpeh3 un ſwars weenprahtiba. Weenprahtibu mahzija un daudſinaja, uſ weenprahtigu jihniſchanohs ſlubinaja daud3 runataju mutes. Nahdijāhs, ſa wiſ til gaiſch3, til ſaprohtams, til apjerams un eewehrojam3! Un tomehr taſ nebija tā. Latweeſchi wehl neſaprata jauno mahzibu, Latweeſchi wehl neſinaja, ſa jauna mahziba iſpildama, ſa peh3 tahs jadſihwo. Jo tomehr runataji weenprahtibu ſlubinaja un daudſinaja, tomehr daritaji weenprahtibu nereſi ahdija un pohſtija. Un zitadi taſ ari newareja buht. Naw jaw nemaſ til weegla leeta ſinaht, ſa preeſch wiſpahrigeem mehrkeem lohpa jaſrahda un jagahda, ſa leelafas beedribas japulzejahs, ſapulzes jarihtojāhs. Nekahdi wahrdi neſpeh3 uſſkaiht, nekahdas mahzibas parebſeht un nodibinaht tohs darbus, tahs buh-

ſchanas un ſawſtarpibas, ſas war atgabitees beedribas waj ſapulſchu ſadſihwe; tadeht ari nekahdi wahrdi un mahzibas neſpeh3 iſtulloht un noteitt, ſas lauru rei3 daram3 waj naw daram3. Gramatas un mutes wahrdi gan mahza, ſa paſchmiſliba, gohdlaħriba un paſchlabums wiſpahrigi launas un ſawaldamas ihpaſchibas; bet paſiht un ſawaldiht ſchih3 iſchuhſtas dihwā zilweta ſirdi — to ſaur wahrdem maſ eſpeh3. Daud3 labaf3 mahzitaj3 un dafteris, neta wahrdi, ſche pate diſihwe — peeredſejumi, iſbaudijumi.

Un ihpaſchi lihdiſchinigo Latweeſchu ſadſihwi, peeredſejumus un iſbaudijumus, eſ gribetu ſchorei3 palihgā ſaukt, par weenprahtibu tautas behrnu pullā runadam3. Eſ til gribetu iſ lauru, ſas zil nezil redſeji3 kahdu Latweeſchu ſabeedribu, paſtahwoſchu waj bijuſchu, luhgt, lai atgahdinatohs ſabeedribas melnatohs brihſchus — tohs brihſchus, kad ſpihtiba un naid3 laħjahm miħdija gohdu un prahtu, kad uſ augſchu wandijāhs wiſas tahs firſchu padibenes, ſas mahſtin nomah3 lauru labu darbu, lauru labu peemiu, eſ gribetu luhgt, lai atgabdinajahs un ſala, waj tad bija wiſ3 labi, pareiſi? Waj tad bija ſafneegts taſ jaulai3 mehrki3, ſas ſpraunſt3 laurai Latweeſchu tautiſſai beedribai waj ſapulzei? Luhgtu atgahdinatees, lam laudis pateizibā un miħleſtibā galwo puſchjoja, lam uſtizeja un palihdſeja mehrki3 ſafneegt: waj tam, ſas patmiħligi teepahs un neprahtigi atreebahs, jeb tam, ſas laurā brihdi gudri padewahs wiſpahrigai gribai, ja ta ari ne lauru rei3 warbuht neſafrita lihdi3 pehdigam ar paſcha grihu, ſas lohpa ar patigeem eenaidneeeem ſrahdoja pret augſtaku, zeenigatu dohmū un zenteenu pretineeeem? Daſcha laba Latweeſchu beedriba paſtahw, gohd3 Deewam, wairaf neta pirmo gadu; tadeht peetiſ3, ja lauru, ſas grih tautas darb3s lihdiſſrahdaht, tehwijai un ſew paſcham par labu, labi eewehro un apjer tohs daſchadus peeredſejumus an iſbaudijumus, to pehdigā gadudeſmitā dſemdejuſt ſpirgtala Latweeſchu ſadſihwe. Pateekig3 notikum3 mahza wairaf, neta taſ jaulakais wahrd3. Un taſ labi eewehrohs muhſu paſchu pateekig3 notikum3, taſ jo gaiſchi noſlahrtihs, ſa iħſta tehwjemes un weenprahtibas miħleſtiba parahdahs netilai wahrd3s un aħreiſch3s redſam3s darb3s ween, bet wehl daſch daſchadā waigā. Wairaf neta wahrdi un pat redſam3s darb3s ir daſchrei3 wehrts taſ eekſchig3 iħſtena tautas miħlotaja ſpeh3s, ſas teel gaiſchi ſapraſt3, wiſpahriga labuma deht ſawaldiht ſewi paſchu. Jo lab3 gan taſ tautas wiħrs, taſ runa un ari zil nezil ſrahda preeſch tautas labuma, bet wehl daud3 labaf3 taſ tautas wiħrs, taſ ſpeh3, ja waijadſig3, ſawaldiht tautas labad ſawu paſchlabumu un paſchmiħlibu, taſ tautas drumā, ja waijadſig3, lohpa ar ſawu leelato eenaidneeku ar pee weena arkla, vkauj weenu ſpaili (wahlū). Tahds ſafneedſis to augſtako paſahpeenu ſawā ſirds un prahta daitumā un iſpilda peeklahjigi to ſwehto mahzibu, taſ mums deewiſchā augſtumā prei3 mirdi3 iſ Ta wahrdem un darbeem, taſ laudis peſtidam3 peedewa ſaweem leelakeem eenaidneeeem un waidneeeem pee kruſta lohka ſolgatā.

Wet ſa nu taſ buhtu, kad daſcha Latweeſchu dſeedaſchanaſ beedriba, daſch3 ſpehzig3 tautetees, ſchahda tahda eemeſla deht atrautohs no wiſpahrigeem tautas ſwehtkeem? Rā buhtu, tad wehl muhſu deenā3, kur pat Latweeſchu wehturigeem pretineeki ſah3 muh3 aſiht un zeenigai3 eewehroht, daſcha laba tauteeſcha kruhtis ſahdi maſiſſi patigi apjerejumi, ſahda ſreebiga atmina atrautohs ſtirati, neta tautas miħleſtiba un wiħreſtiba? Taſ buhtu gan behdigi, gandrih3 netizami un neweenam ned3 par labu, ned3 par gohdu! Rā jaw augſcham ſajih3s, nodohmatee ſwehtki gut jaw uſ zeeta pamata. Utraudamees lohri tadeht paſcheem ſwehtkeem gan daud3 ſauna nenodaritu, wiſai daud3 Latweeſchu gohdam wiſpahrigi gan neſaſpihtetu, bet deemſchehl gan ſawam apgabalam, taſ paliktu atahku un pa dakai ſwech3s tam weenodamam, gliħtodamam un ſtirinadamam ſpehſam, taſ iſdalah3 uſ iſ lauru tautas behrnu, taſ tahdu3 leeldarbus lihdiſſrahda, lihdiſred3, lihdiſjuht, un taſ buhtu tomehr loh3i ſchehl. Tahds brang3 diſchens darb3s, to ar til daud3 puħlineem un upureem riħloh3 un puſchloh3 tee labakee tautas ſpeh3i, buhtu gan no iſ lauru Latwijā3 apgabala zil ween ſpehjam3 zeenigi

Statees turpinajumu Beeliſumā.

